22 listopada 2022

Rak płuca – poznaj wczesne objawy

Rak płuc to podstępna choroba, która atakuje znienacka i rozwija się bardzo powoli, latami. Jest jednym z najczęstszych oraz jednym z najgorzej rokujących nowotworów. W początkowej fazie nie są widoczne żadne objawy raka płuc, a później rozwija się w tempie błyskawicznym. Dlatego na raka płuc umiera bardzo dużo osób. Uważa się, że najczęstszą przyczyną zachorowalności na raka płuc jest palenie papierosów i działanie substancji szkodliwych w środowisku pracy (np. azbest, metale ciężkie). Trzeba pamiętać, że ryzyko zachorowalności dotyczy nie tylko aktywnych palaczy, ale także i biernych.

Rak płuc to najczęściej występujący nowotwór złośliwy w Polsce, ponad 57% zachorowań diagnozowanych jest u osób powyżej 65 r.ż. Co roku odnotowuje się prawie 20 000 nowych zachorowań. Przez ostatnie lata liczba zachorowań u mężczyzn zaczęła się zmniejszać, niestety zaczęła się zwiększać, jeśli chodzi o kobiety. **Nowotwór płuc**, jeśli chodzi o podział histopatologiczny, dzielimy na **drobnokomórkowego raka płuc**, który stanowi około 20% wszystkich zachorowań, a także na **niedrobnokomórkowego raka płuc**, który stanowi aż 80% nowotworów płuc. Guz rozwija się przez większość czasu w sposób bezobjawowy, zatem jest duży problem z diagnostyką raka płuc. Pierwsze objawy raka płuc zaczynają się pojawiać, kiedy wielkość guza zaczyna naciekać i uciskać tkanki zewnątrzpłucne lub wiąże się z jego rozrostem wewnątrzoskrzelowym. Objawy raka płuc we wczesnym stadium rozwoju są niespecyficzne i mylone są często z innymi jednostkami chorobowymi, dlatego nowotwór płuca diagnozowany jest najczęściej przypadkowo podczas wykonywania badania rentgenowskiego bądź tomografii komputerowej z zupełnie innych wskazań. Potencjalne symptomy choroby nowotworowej są często mylone, ignorowane lub próbuje się je łagodzić różnymi sposobami, np. antybiotykami.

Najczęstsze objawy raka płuca

Kaszel, duszność i świszczący oddech

Kaszel to główny objaw raka płuc (45-75% chorych). U niektórych pacjentów (1/3) wraz z kaszlem odksztuszana jest także wydzielina. Kaszel jest objawem raka płuc, który występuje zazwyczaj w nowotworze położonym centralnie w drzewie oskrzelowym: płaskonabłonkowym oraz drobnokomórkowym, natomiast rzadziej i później w nowotworze położonym obwodowo: rak gruczołowy, wielokomórkowy. W związku z tym, że objawy raka płuc nie dają bardzo długo o sobie znać, to pojawienie się długotrwałego i uciążliwego kaszlu (powyżej 2-3 tygodni) lub zmiana charakteru dotychczasowego kaszlu jest potencjalnym objawem nowotworu, o którym należy

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

poinformować lekarza. Drugim pod względem częstości występowania objawem raka płuc są duszności (30-50% chorych) oraz świszczący oddech. Duszność zazwyczaj występuje u palaczy ze względu na rozedmę płuc oraz zapalenie oskrzeli i może mieć wiele przyczyn. Rosnący guz zaczyna blokować całkowicie lub częściowo światło jednego z oskrzeli i dochodzi do niedodmy lub powstaje zakażenie w części płuc. Przy raku płuc dochodzi często do wysięku opłucnowego. Jeśli zbierze się duża ilość tego płynu, to dochodzi do ucisku na płuco, a następnie do duszności. Świszczący oddech jest również bardzo poważnym objawem raka płuc. Dochodzi do niego przez zwężenie jednego z oskrzeli bądź tchawicy. Czasami wymaga pilnej konsultacji lekarza POZ, pulmonologa lub onkologa.

Zmęczenie i utrata masy ciała

Uczucie zmęczenia i znużenia mogą być potencjalnymi objawami raka płuc, ale występują także w innych chorobach i z wielu różnych przyczyn. Pojawienie się jednak nagle takich przyczyn u palacza powinno być traktowane bardzo poważnie. Kolejny objaw raka płuc – utrata masy ciała, nawet do 6 kg występuje u ponad połowy chorych i jest częstym objawem raka płuc.

Naciekanie przez raka płuc - odksztuszanie krwi podczas kaszlu to potencjalne objawy raka płuc, ale występują one także przy np.: infekcji w obrębie klatki piersiowej. Jednak u prawie 30% pacjentów chorych na raka płuc występuje ten objaw zwany krwiopluciem. **Ból** w klatce piersiowej to również objaw raka płuc i występuje u prawie 50% chorych. Dochodzi do tego zazwyczaj poprzez naciekanie przez raka płuc ściany klatki piersiowej, żeber lub kręgosłupa. **Chrypka** występuje w dużej części populacji, zwłaszcza u osób zapadających na przeziębienia lub infekcje dróg oddechowych. W przypadku palaczy, chrypka która nie ustępuje po okresie 2-3 tygodni, powinna zostać zdiagnozowana przez lekarza rodzinnego. Niekiedy rak płuca rozwija się w szczytach płuca (guz Pancoasta), powodując dolegliwości bólowe w okolicy barku, opadanie powieki, zwężenie źrenicy i zanik potliwości po jednej stronie twarzy – wiąże się to z uszkodzeniem przez guz nerwów przebiegających w rejonie szyi i unerwiających twarz. W miarę rozrostu guza, gdy nacieka dużą część tkanki płucnej, dając przerzuty do węzłów wnęki płucnej i śródpiersia może wystąpić utrudnione połykanie, objaw zespołu żyły głównej górnej, tj. obrzęk szyi i twarzy, zaczerwienienie skóry twarzy.

Rak płuca szerzy się przez ciągłość, naciekając miąższ płuca, drogą naczyń limfatycznych (powiększone węzły chłonne) i drogą naczyń krwionośnych (przerzuty odległe) do kości, wątroby, mózgu (ból i złamania kości, żółtaczka, napady padaczkowe.

Piśmiennictwo:

1. Muszalik M., Kędziora-Kornatowska K.: Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2018.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

Źródło zdjęcia: https://www.canva.com/photos/

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT